

Obsah

Předmluva	5
I VYMEZENÍ POJMU	9
II PŘEHLED VÝVOJE	10
Předobrozenská éra	
Tomáš Štítný ze Štítného, Smil Flaška z Pardubic	10
Václav Hájek z Libočan, Jan Dubravius	11
Prokop Lupáč z Hlaváčova, Daniel Adam z Veveslavína, Mikuláš Konáč z Hodištkova, Jiří Karolides z Karlsperka	12
Jan Amos Komenský	13
Národní obrození	
Družina Krameriova nakladatelství: Václav Matěj Kramerius, Václav Ro- domil Kramerius, Prokop Šedivý, Fr. Jan Tomsa, Jan Hýbl	17
Josef Chmela, Josef Liboslav Ziegler, Matěj Josef Sychra, Vincenc Za- hradník	21
Puchmajerova škola: Ant. Jaroslav Puchmajer, Vojtěch Nejedlý, Šebestián Hněvkovský, Bohuslav Tablic	22
Jungmannova škola: Josef Jungmann, Jan Kollár	24
Ohlasový směr: Fr. Lad. Čelakovský	25
Deklamovánky Fr. Jaroslava Rubeše, Václava Kl. Klicpery, Karla Vinařic- kého	28
Karel Hýnek Mácha	31
Karel Jaromír Erben	33
Božena Němcová	36
Karel Havlíček Borovský	37
Druhá polovina 19. století	
Padesátá léta (boj proti reakci), překlady do češtiny	38
Májovci: Jan Neruda, Vít. Hálek, K. Světlá, V. Šolc	40
Opozice proti útlaku českých škol: almanach Našim dětem, 1889; Josef Václav Sládek, Fr. Hrnčíř aj.	44

Sládkovi předchůdci a pokračovatelé: Bedřich Peška, Fr. S. Procházka, Josef Kožíšek, Petr Kříčka aj.	49
Ruchovci a lumirovci: Sv. Čech, El. Krásnohorská, Jar. Vrchlický, Julius Zeyer	52
Ant. Macek	57
Sociální (kritický) a pedagogický realismus v psychologické próze z přelomu 19. a 20. století a reakce na první světovou válku (Josef K. Šlejhar, Josef Krušina ze Švamberka, Karel Půlpán, Pavel Sula, Fr. Josef Andrlík; R. Jesenská, M. Gebauerová, R. Svobodová; Fráňa Šrámek, Petr Kříčka)	59
Cesta k socialistické literatuře (Helena Malířová, Ivan Olbracht, Marie Majerová, Stanislav K. Neumann, Jiří Wolker, Josef V. Pleva)	69
III PŘEHLED HLAVNÍCH ŽÁNŘŮ, TENDENCÍ A LINIÍ	73
Lidová linie	74
Směr lidovýchovný	88
Mravoučný směr	88
Školská tematika	89
Dobrodružná tematika	90
Historická beletrie	92
Linie humoristická a satirická	99
Svět zvířat (bajek)	103
Svět dětí a mládeže	109
IV POZNÁMKY	111
V LITERATURA	114
VI VÝBOR (ČÍTANKA)	117
<i>Ezop:</i>	
Pes a kus masa, Hora k porodu pracujících	117
Liška a hrozny, Stařec a smrt	118
<i>Jiří Karolides z Karlsperka:</i>	
Navedení mladistvého věku	119
<i>Antonín Jaroslav Puchmajer:</i>	
Vrána a liška	121
<i>Vojtěch Nejedlý:</i>	
Ukolíbavka	122
Předlička	123

<i>Bohuslav Tablic:</i>	
Potrestaná všetečnost	124
<i>Josef Chmela:</i>	
Pohádka, Opice a ořech	125
Rací, Slunce a duha	126
Jehně a vlk	127
Vrána	128
<i>Vincenc Zahradník:</i>	
Medvěd a opice	129
<i>Fr. Jaromír Rubeš:</i>	
Vrabec a kůň	129
Já jsem Čech!	131
<i>Jan z Hvězdy (Jan Jindřich Marek):</i>	
Slepého krále smrt	133
<i>Karel Hynek Mácha:</i>	
Baláda	134
V chrámu, Aniž tvůj že jsem	135
<i>Fr. Ladislav Čelakovský:</i>	
Píseň dětská, Dětská	136
Pocestný	137
<i>Josef Jaroslav Langer:</i>	
České krakováčky (Z křoví do křovíčka, Často jsem si myslel)	138
<i>Boleslav Jablonský:</i>	
Moudrost otcovská XIV (Patř, ó synu, na ty včely), XXXVIII (Krásný jest...)	139
Svět školou	140
<i>Karel Šimon (Simeon) Macháček:</i>	
Topol	140
<i>František Doucha:</i>	
Kocour se vyplatil, Uspání	141
<i>Karel Alois Vinařický:</i>	
Hra na vojáky	142
Píseň o nedbalém žáku, Zedníci	144
Píseň pracovitých dívek	145
<i>Vítězslav Hálek:</i>	
Večerní písně XV (Ty dívko zvláště líbezná), XXI (Ty hvězdičky tam na nebi)	146

<i>Bohuslav Ptačovský:</i>	
Ditko na hřbitově	147
<i>Václav Šolc:</i>	
Z perlové šňůrky IV (Jen postůj)	147
<i>Jan Neruda:</i>	
Matičce	148
Pisně kosmické: XIII (Také to slunce ohnivé), XXVI (Vzhůru již hlavu, národe)	149
Balady a romance: Romance štědrovečerní	150
Balada horská	152
Prosté motivy: VI (Kde jsem se to octnul)	153
Zpěvy páteční: Jen dál!	154
<i>Eliška Krásnohorská:</i>	
Vytrvej!	156
<i>Bedřich Peška:</i>	
Za Roztoky	157
Návrat, Praha	158
<i>Karel Václav Rais:</i>	
Do světa	159
Když stavěli Karlův most	160
Mateřská řeč, Ze vzpomínek I	161
Dvě písně	162
Cestička k domovu, Stromy	163
Večer	164
Jarní	165
<i>Josef Václav Sládek:</i>	
Pomník Indiánův	166
Tři jezdcí	167
Dětem	169
Až se jaro vrátí, Luard a Brok	170
Mouchy, Sedlák Jíra	171
Ceští hoši	172
Zvonili, zvonili, Silen buď	173
Letní večer, Píseň o staré peci	174
<i>Jaroslav Vrchlický:</i>	
Jarní	176
Vánoce	177
<i>František S. Procházka:</i>	
Na lávce, Vlaje prapor	178
V jarní noci	179

Josef Kožíšek:

Rozčítadla, Náš kocourek	180
Sněhulák, Přání matce	181
Matce k svátku, Rybička	182
Včelky, Tatínkovy ruce	183
Cestovatel, Na výsluní	184
Koza	185
Novina, Ušák, Tatiček jde!	186
Odměna	187
Polámal se mravenček	188

Antonín Macek:

Mnoho knih ti nedám	188
-------------------------------	-----

Petr Kříčka:

Psaní zavěšené na kliku matčiny ložnice, Úmysl a skutek	189
Chvalořeč	190
Medynia Głogowska	191
Stanislav K. Neumann: Píseň pro mou dcerku	192

JMENNÝ REJSTRÍK (AUTORSKÝ)	195
--------------------------------------	-----